

Beijing+5

L'última cimera del mil·lenni

L'Assemblea General de Nacions Unides, celebrada a Nova York el mes de juny, va reunir més de 10.000 assistents, entre delegacions governamentals i representants de les ONG, per comprovar l'aplicació de les recomanacions i iniciatives que s'havien previst a la Plataforma d'Acció de Beijing-95.

El balanç, decebedor: només 8 països (dels 188) han assolit els objectius marcats 5 anys enrere, la organització de l'encontre ha estat pèssima i l'aprovació del document final ha estat lenta, difícil i amb pocs avenços.

Quina influència tenen les ONG en les polítiques dels governs i en l'ONU?

LA FORÇA QUE SOSPITÀVEM

En una assemblea com la que es va celebrar a Nova York el mes de juny, el paper de les associacions i les xarxes internacionals es preveia important, tal com ja ho va ser a Beijing, però realment va desbordar les meves expectatives.

Si no hagués estat per les dones que treballaven des de primera hora del matí fins a la matinada fent pressió, seguint les reunions del document d'acords, coordinant-nos a totes les observadores que hi participàvem i fent-nos exercir activament les nostres opinions no hauria estat possible que la reunió per a la revisió dels acords de Beijing avancés malgrat les pressions.

És evident que, en aquests moments, en que la globalització està exercint d'element perturbador i aculturitzador el fet de participar activament en les xarxes de dones ens va donar una força que sospitàvem, que sabíem que teníem, però que no estàvem segures de poder exercir.

Carme Porta

Diputada al Parlament de Catalunya per Esquerra Republicana

LES ONG DESTORBEN

Beijing+5 o Beijing-5? No, no sóc pessimista. No s'ha avançat en tot allò que signifiquen drets sexuals de les dones però tampoc s'ha anat enrere. Ha quedat palès, per exemple, l'avenç en dos punts fonamentals: l'educació i la legislació referent a la violència domèstica per via d'urgència, convertida així d'afer privat en afer públic.

El nostre paper? Com a membre d'una de les xarxes més antigues, a nivell internacional: ICW (USA 1888), puc constatar l'evolució dels moviments de les dones al pas d'aquest segle: hem aconseguit l'existència d'institucions oficials i governamentals, nacionals i internacionals, com els Instituts de la Dona, les Conselleries i Ministeris específics, fins arribar a les pròpies Nacions Unides.

Però cada cop es fa més evident que destorbem. Destorbem amb les nostres crítiques a la seva tasca i amb les nostres exigències. Això ho hem pogut comprovar a Nova York. Les ONG amb la seva presència i visibilitat constant són un símbol de que les dones no renuncien a obtenir la igualtat en tot i per arreu.

Kofi Annan ens va rebre amb aquestes paraules: "L'any 1995 dèieu que no volíeu ser només unes convidades al planeta, que la terra també era vostra. Avui us dic que no sols es vostra sinó que el futur del planeta és a les vostres mans". Amables paraules que no es van correspondre amb l'acollida dispensada per la ONU a Nova York: portes tancades, reacreditacions, entrades restringides a 50 persones on n'hi cabien 500 i la inauguració de la cimera per les ONG, al carrer... Destorbem, destorbem.

De resultes de l'experiència, però, n'hem sortit esperonades: seguirem més crítiques, independents i fidels a aquelles que fa molts anys varen iniciar el llarg camí de la paritat de gènere, aquelles pioneres que van lluitar per la igualtat entre dones i homes.

Mª Lluïsa Oliveda,

Consell Nacional de Dones d'Espanya

dones

Barcelona. Octubre 2000, núm. 0

Edita:

Associació de dones periodistes de Catalunya

Rambla de Catalunya 10, 3r. Tel: 93 312 11 11

E-mail: adpc@adpc.org Web: www.adpc.org

Coordinació: **Elvira Altès**

Coord. tècnica: **Marta Corcoy**

Correcció: **Esther Moles**

Disseny i Maquetació: **Villuendas+Gómez**

Fotografia portada: **Pilar Aymerich**

Impressió: **El Tinter**. Dipòsit legal:

Un cop d'ull al document final de Beijing+5

L'Assemblea General va rebre dures crítiques de bona part de les representants governamentals, dels grups de dones i de les ONG, tant per l'organització com pel contingut del document final, que no es va fer públic fins que les assistents ja havien marxat. Aquesta n'és una síntesi.

Aquest document fa una anàlisi de la situació global de les dotze àrees que es van establir com a prioritàries a Beijing, cadascuna de les quals conté dos apartats, un per explicar els assoliments i un altre per posar de relleu els obstacles més importants de cada esfera en concret. L'espai dedicat als assoliments i als obstacles per cada àrea ja dona una pista per pensar que alguns temes han gaudit de més interès que d'altres.

Per començar, un dels que més atenció va despertar és el referent a la salut. La salut entesa com a un concepte global, on s'han d'integrar aspectes que van des de l'atenció i control de la pandèmia de la sida, les malalties de transmissió sexual, etc., fins a un ensinistrament especial de les professionals per relacionar la salut amb la violència i les qüestions de gènere, amb especial esment de la salut de les nenes i les dones grans.

Un segon tema que concentra molt d'interès és el de la violència. El document relaciona el tema de la violència contra les dones amb una violació dels drets humans, i proposa establir les reformes legals necessàries per tal que els països prenguin consciència de la violència de gènere. Concretament, fa una crida a la tolerància zero en la violència contra les dones i en les pràctiques tradicionals negatives, com els crims contra l'honor, les violacions maritals o la violència racial exercida sobre dones i nenes.

El document final col·loca a la agenda la signatura o ratificació del Protocol Opcional per a l'Eliminació de totes les formes de Discriminació contra les Dones, adoptat el 1999, que considera un dels assoliments més importants des de la Conferència de Beijing i des de l'Estatut de Roma sobre el Tribunal Penal Internacional. Aquest Protocol estableix que la violació, l'esclavisme sexual, la prostitució forçada, l'embaràs com a conseqüències de violació o l'esterilització forçosa són crims de guerra quan són comesos en contextos de conflictes armats i, en determinades circumstàncies, poden ser considerats crims contra la humanitat.

El document final també destaca com a un pas important l'establiment de mesures contra el tràfic de dones i nenes i les formes de violència associades a aquest fenomen internacional i suggereix la creació d'un informe o una agència internacional, amb participació de la societat civil, per recollir i intercanviar informació sobre les raons, causes, factors i problemàtica del tràfic de dones i nenes, evitant la persecució de aquelles que entren en països de manera il·legal com a conseqüència d'aquest tràfic.

També són objecte d'anàlisi els canvis d'aquests últims anys a causa de l'anomenada "globalització", les transformacions estructurals i econòmiques, i els efectes positius i negatius d'aquest fenomen, que si bé per algunes dones ha significat un avenç, per a moltes altres ha estat un retrocés degut a les desigualtats existents entre els diferents països i dins de cada país.

El document incorpora, finalment, una defensa del mainstreaming com a una eina per incloure la perspectiva de gènere en tots els programes i activitats de Nacions Unides i d'altres organismes. El Comitè sobre Dones e Igualtat entre els Gèneres continua treballant per desenvolupar metodologies que integrin la vessant de gènere i que es puguin aplicar en totes les iniciatives, programes i processos. Resumint, el document final incorpora un to manifestament positiu, tot i que cada avenç citat en els "assoliments" té una contrapartida que queda reflectida en els molt importants "obstacles" a què les dones del segle XXI hauran de fer front.

Les dotze àrees i

Hem demanat a 12 expertes que, des de la perspectiva del nostre país, valorin cadascuna de les àrees identificades per l'ONU com a indicadores de la situació de les dones al món i en facin un balanç de l'estat de la qüestió. Algunes d'elles van ser a Nova York, altres a Beijing, però totes coneixen a fons l'àrea de la que parlen i fa temps que treballen per millorar-ne les condicions

Les dones i la pobresa *La desigualtat estructural*

En totes les societats actuals la pobresa es feminitza. El 70% de pobres del món són dones, la major part d'elles suporten una càrrega familiar o viuen soles. Això és degut a causes estructurals i de tradició que han de canviar per adequar-les a les necessitats vitals de mitja humanitat. La menysvaloració de la dona, que es transmet de generació en generació és a causa d'una educació on el mascle és el model i és qui té el poder, sigui quin sigui. Les dones, pel fet de ser-ne, no tenen les mateixes oportunitats, encara que el seu nivell de formació sigui elevat. El seu sou, segons estadístiques de l'any 97 del Quebec, per exemple, és el 25,3% menys del dels homes. A les dones empresàries els costa molt més obtenir crèdits de les entitats bancàries i se'ls demanen més avals. A més, la tarifa que se'ls aplica, per regla general, és més elevada. L'atur a casa nostra, sense anar més lluny, afecta un major nombre de dones i el treball a temps parcial, o més mal retribuit, és aquell on les dones poden obtenir un lloc remunerat. S'ha de tenir en compte que les dones suporten la major part del treball no remunerat, i per això mateix no valorat i invisible, però que suposa un esforç afegit que pot afectar la seva salut, el seu temps de descans i la possibilitat de participar en la cultura o en la política. La pobresa afafeix la vulnerabilitat de les dones i les nenes, fet que les fa més assequibles per a la prostitució. La pobresa afebleix la salut de les dones. La pobresa perpetua la manca de formació en les dones i nenes. Els mitjans de comunicació no són per a les pobres. La pobresa de les dones grans s'ha de posar al descobert! Des de Nova York s'han fet algunes propostes: presència de la perspectiva de gènere en la confecció de polítiques i pressupostos i intervenció de les dones en el procés d'adopció de decisions a tots els nivells. Però caldrà tenir present que les dones són imprescindibles en el treball productiu i en el reproductiu i s'hauràn de facilitar ambdues ocupacions.

Josefa Almel

Presidenta del col·lectiu de Dones en Església

el camí per fer

Educació i formació de les dones Cap avenç important

Si comparem el document de Nova York amb aquell que va sorgir de la Conferència de Beijing, podem dir que no s'observa cap avenç important pel que fa al tema de l'educació. Ja en l'aspecte formal, mentre a la Plataforma per a l'Acció els temes educatius apareixien ordenats i agrupats, de manera que era relativament fàcil saber què es proposava, en el document del 2000 el format emprat fa difícil conèixer quines són les propostes, perquè es troben escampades al llarg d'un text mal ordenat, i citades en forma repetitiva.

En qualsevol cas, i per anar al fons de la qüestió, cal fer dues observacions sobre l'abast de les mesures educatives esmentades: atès que encara, al món, hi ha tants països on no s'ha aconseguit l'escolarització primària de les dones, aquest segueix sent el tema cabdal, acompanyat de la insistència relativa a la formació professional de les dones. Qüestions, en ambdós casos, que han avançat molt poc en els cinc anys transcorreguts des de la Conferència de Beijing. En segon lloc, es manté —forma agreujada— el mateix defecte que s'observava ja en la Plataforma: la dificultat per avançar en mesures més qualitatives, que permetin canviar el model cultural vigent a les escoles, marcat per l'androcentrisme, que és allò que cal fer en el món occidental. A la Plataforma de Beijing van ser incloses algunes mesures que van en aquest sentit; però en el document 2000 han desaparegut.

En conclusió, el document encerta quan segueix insistint en allò que és fonamental: la plena escolarització de les dones del món, però no marca cap progrés en relació als documents anteriors —fet que el deslegitima com a referent—, i constata, un cop més, que aquests objectius bàsics no han estat assolits, i que la distància que ens separa del seu compliment segueix sent molt més important del que es podria pensar, tenint en compte els progressos de coneixement que s'han fet en els darrers anys.

Marina Subirats

Regidora d'Ensenyament de l'Ajuntament de Barcelona

Les dones i la salut Suport i informació per poder prendre decisions

Aquesta àrea és la que més controvèrsia va desencadenar. En especial, la salut reproductiva i sexual i el dret de les dones a poder decidir sobre la pròpia sexualitat i la reproducció, ja que alguns països volien rebaixar les fites aconseguides a Beijing l'any 1995.

Les ONG acreditades en aquesta Conferència, a través de grups de pressió i d'organismes com els denominats Caucus varen treballar per poder elaborar unes declaracions en les que s'exigia als governs una sèrie de punts com són, entre d'altres: "Garantir que totes les dones al llarg del seu cicle vital disposin d'un servei integrals de salut, adequats a les necessitats, de la màxima qualitat i accessibles, així com educació i formació en salut sexual i reproductiva, amb accions específiques per a les adolescents".

Paral·lelament es va celebrar un Fòrum amb participació d'importants representants de l'àmbit sanitari a nivell mundial que va exigir als governs el reconeixement de la millora de la salut de les nenes i de les dones joves i adultes, com a inversió de futur, més que com a despesa, perquè, sense salut, les dones no poden exercitar plenament els seus drets humans, realitzar les seves potencialitats i contribuir al desenvolupament.

Per a la majoria de dones d'arreu del món, la bona salut i el benestar segueixen sent difícils de tenir, al llarg del seu cicle vital, ja que les dones de molts països no tenen un accés equitatiu als serveis bàsics de salut. La Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona de les Nacions Unides ha proposat que s'adoptin noves mesures per millorar la qualitat de la salut femenina, inclosa la incorporació d'una perspectiva de gènere en tots els programes i polítiques del sector de la salut, en especial de la salut reproductiva.

En els països desenvolupats, com ara el nostre, en els quals ja s'han iniciat programes específics per a dones i en els que es dona una atenció integral al llarg del cicle vital en salut reproductiva, cal seguir treballant per tal que aquests serveis siguin de qualitat i accessible. Cal, també, que la dona sigui atesa per professionals qualificats i que participi en tots els processos i prengui les seves pròpies decisions sobre la seva salut, amb el suport i la informació que això requereix per part dels professionals. D'aquesta manera, les dones, no tan sols tindran al seu abast uns serveis sanitaris, sinó que seran capaces de crear la seva pròpia demanda.

Dolors Costa Sampere i Glòria Seguranyes Guillot

Associació Catalana de Llevadores

(ONG acreditada en la Conferència de Nova York)

La violència contra les dones Prevenició i legislació per eradicar-la

La manca de comprensió de les causes fonamentals de la violència contra les dones i l'absència de dades adequades pel que fa a les diverses formes de la violència s'identifiquen com els obstacles fonamentals, als que cal afegir algunes actituds i valors socioculturals que combinats amb la desigualtat econòmica de les dones, reforcen el seu paper de subordinació. A Nova York es va constatar que les mesures legals i legislatives per eliminar la violència eren dèbils i que les estratègies de prevenició eren fragmentades i freqüentment reactives als problemes. Entre les mesures que es van acordar podem assenyalar que, en el nostre àmbit, s'ha d'introduir una legislació efectiva i s'han de prendre mesures per garantir la protecció contra tota forma de violència. Cal també abordar accions que permetin, a la llarga, eradicar la mentalitat que sustenta i provoca la violència contra les dones: campanyes públiques per la no acceptació, informació dels costos socials de la violència contra les dones; investigacions que donin raó de les causes de la violència que permetin dissenyar programes i prendre mesures més efectives; recopilar periòdicament estadístiques dels delictes i tendències geogràfiques a nivell estatal pel que fa a la execució de la llei i a les mesures que s'adoptin per aconseguir la eradicació de la violència i, en definitiva, promoure un enfocament general per combatre la violència contra les dones durant tot el seu cicle biològic. La declaració final de les ONG va assenyalar que es podia considerar un enfortiment en el llenguatge del document final de Beijing+5, el paràgraf 103-c on es demanen "mecanismes i legislació més durs per tractar totes les formes de violència domèstica".

Mercè Pigem

Diputada al Congrés per Convergència Democràtica de Catalunya

Conflictes armats i drets humans L'impacte destructiu sobre les dones

Cal destacar en positiu que s'ha aconseguit una important difusió, almenys a Europa, de les propostes dels grups de dones: el reconeixement de la violència específica contra les dones. Fins i tot, la consideració de la violència com a crim de guerra i la creació del Tribunal Internacional en relació a Rwanda i la exiugoslàvia són els primers passos en aquest sentit. A nivell de l'estat espanyol, en canvi, no s'ha incorporat la perspectiva de gènere en la Llei d'Asil ni s'han concretat ni afavorit totes les altres propostes. Queda també pendent la reforma de la llei d'estrangeria per garantir els drets humans i per assegurar la implementació dels drets humans sense excloure de la jurisdicció aquells crims contra les dones que es justifiquen en normes religioses, culturals i familiars. Hi ha una gran deficiència en l'aplicació transversal d'aquesta qüestió i en l'adaptació dels drets humans a la singularitat de cada col·lectiu de dones tal com es va denunciar a Nova York.

Montse Cervera

Grup DonesxDones

Les dones i l'economia

Reconèixer el valor de 'la cura'

La reunió de preparació de la Regió que engloba Europa, Nord Amèrica, i Canadà, celebrada a Ginebra, es va constatar que persisteixen les diferències de sous en treballs iguals i que no han augmentat les oportunitats de treball per a les dones. Ara bé, a Nova York, amb la gran aflluència d'africanes, asiàtiques i llatinoamericanes, es va palesar la manca de dones en les instàncies polítiques i es va insistir en la necessitat que estiguin presents al fixar prioritats macroeconòmiques, en les que, fins i tot, s'ha retrocedit.

Els obstacles que dificulten, al meu entendre, l'avenç de la situació de les dones en el terreny econòmic són, d'una banda, la manca d'influència i control sobre les estructures econòmiques en igualtat amb els homes i, d'altra, el fet que a l'economia de la "cura" no se li reconegui un valor (no forçosament monetari), paral·lel a l'economia de producció.

En un dels dos factors de canvi més importants dels darrers 5 anys: la economia del coneixement i les noves tecnologies, les dones en prou feines hi han participat i, com que no han estat orientades per dones, no resoldran la cura de persones grans, en constant creixement, que és el segon factor de canvi social.

Mercè Pàniker

Presidenta de Femvion

Les dones i la presa de decisions

Consolidar lideratges femenins

Durant la IV Conferència de Beijing, únicament 21 dels 189 països que varen subscriure compromisos per millorar la condició jurídica i social de les dones atorgaren la màxima prioritat a la qüestió relativa a l'increment de la participació de les dones en tots els nivells de la presa de decisions. Aquest és encara un gran debat obert que cal situar en la importància que té per a la societat en el seu conjunt la necessitat d'aprofitar els punts de vista i els talents de les dones a més de contemplar-ho com una qüestió irrenunciable dels seus drets humans.

A Nova York, en fer-se la revisió dels compromisos de Beijing, es reconeix que s'ha impulsat l'aplicació de polítiques d'acció positiva i de programes de capacitació, però es constata clarament la gran dificultat anomenada "l'esclletxa de iure i de facto" en matèria d'igualtat. Les xifres actuals indiquen un increment gairebé simbòlic i també demostren que allà on han desaparegut les quotes han anat desapareixent les dones. Però més enllà del procés d'incorporació de les dones en les estructures de poder, massa lent, hi ha un altra qüestió indestruïble de la participació numèrica de les dones: les dificultats per consolidar veritables lideratges femenins. És evident que les dones amb consciència de gènere tenen més dificultats com també és cert que hi ha una major rotació de les dones al poder.

A la inauguració de l'Assemblea extraordinària de Nova York, el Secretari General de l'ONU Kofi Annan afirmava: "El futur del món depèn de les dones. Avui hi ha tres dones caps d'estat, les dones ministres representen un 7% i només vuit països superen el 30% de dones als seus parlaments..."

Francesca Martín Vigil

Diputada al Congrés pel Partit del Socialistes de Catalunya

BEIJING PLUS FIVE

Els drets humans de les dones Cal més formació, promoció i protecció

Mecanismes institucionals per al desenvolupament de les dones Ni propostes ni mandats clars

Per valorar els àmbits d'actuació de les institucions s'ha elaborat un text molt superficial, doncs amb una senzilla generalització ens assabentem que hi ha països que han avançat en la línia dels objectius estratègics mentre hi ha greus dificultats en molts d'altres.

Cal ressaltar com un pas endavant la incorporació als estudis i investigacions de la divulgació de dades separades per sexes, així com la integració de la perspectiva de gènere en la política de Nacions Unides. Però, en la major part de països, les dificultats per dur a terme els objectius de la Plataforma d'Acció rauen en la migradesa dels recursos econòmics que els governs hi destinen, en la incomprensió del concepte d'igualtat i en la prevalença dels estereotips i la discriminació.

Dissortadament, a Nova York no s'han fet noves propostes ni s'han articulat mandats clars per reconduir la situació i exigir el compliment dels acords de Beijing.

Rosa Maria Fernández

Responsable de l'Oficina Tècnica per a la Igualtat de la Diputació de Barcelona

L'informe d'Amnistia Internacional sobre el seguiment dels compromisos subscrits a Viena l'any 1993 i a Beijing l'any 1995, pel que fa als drets humans de les dones, repassa l'actuació del govern espanyol en la introducció de les mesures proposades en ambdues conferències en relació a 4 temes fonamentals: refugiades, mutilació genital femenina, educació en drets humans i desenvolupament i cooperació.

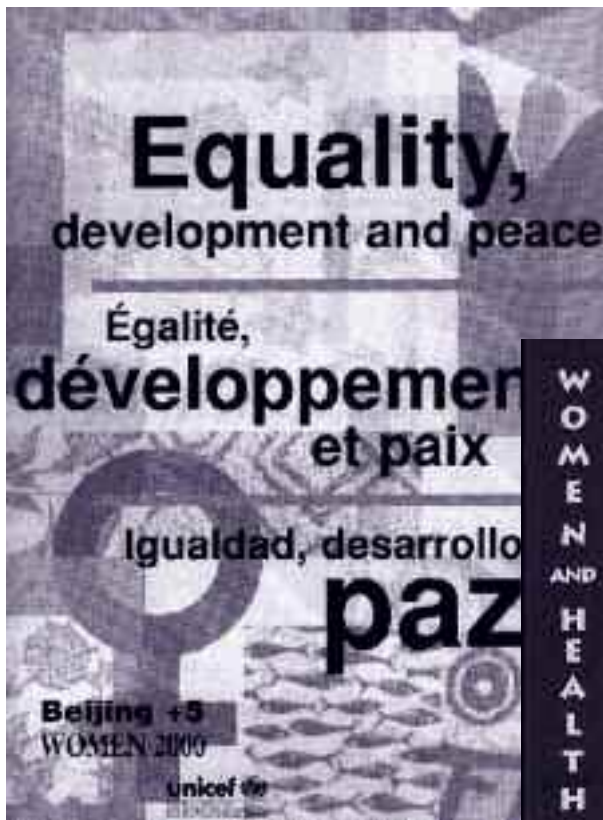
En relació al dret d'asil de les dones, Amnistia Internacional considera que és necessari que Espanya incorpori a la seva legislació els criteris proposats per l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats que proposa que les dones que invoquin motius basats en el seu gènere tinguin dret a ser considerades refugiades. Pel que fa a la mutilació genital femenina, el govern espanyol ha d'emprendre una investigació per a cerciorar-se que no s'estan produint nous casos de mutilació en el territori espanyol i que es compleixen les recomanacions aprovades pel Congrés el novembre de 1998.

Després de fer el seguiment dels esforços legislatius i reglamentaris portats a terme pels governs central i autonòmics en matèria de formació en drets humans que incloquin la perspectiva de gènere, Amnistia Internacional considera que moltes de les recomanacions de la Plataforma de Beijing han quedat sense resposta pel que fa a la formació en drets humans dirigida a funcionaris de policia, militars, professionals de la salut, l'advocacia i la judicatura.

La Plataforma de Beijing posa especial èmfasi en què la promoció i protecció dels drets humans de les dones han de ser un criteri essencial en l'avaluació i seguiment dels programes de cooperació per al desenvolupament. La Llei de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, aprovada el 7 de juny de 1998, no recull de manera adequada els compromisos de la Plataforma de Beijing.

Mercè Font Pla

Amnistia Internacional

Dones i mitjans de comunicació

El tema perd importància respecte a d'altres emergents

No es pot dir que les qüestions relatives a gènere i comunicació hagin estat un tema emergent en l'Assemblea Especial de Nacions Unides. En aquesta ocasió, els aspectes de salut, la violència contra les dones o els microcrèdits s'han imposat per damunt de la imatge o el paper que els mitjans de comunicació juguen en la promoció social de les dones. Potser la urgència dels altres temes dominants justifiquin aquesta postergació. En el document final només es dediquen 18 línies al tema "Dones i mitjans de comunicació", per ressaltar com a positiu el fet que les noves tecnologies han millorat les possibilitats de comunicació de les dones en el món, així com posar de relleu l'increment de presència femenina a les organitzacions mediàtiques. Entre els obstacles es fa esment, malgrat tot, de la utilització cada vegada més vexant de la imatge de les dones, que s'ha estès també a Internet, així com una llarga bateria de qüestions sobre accés als mitjans, analfabetisme, reproducció d'estereotips, etc., que, si fa no fa, compensa l'optimisme en parlar dels guanys. En definitiva, una de freda i una de calenta, que significa que en qüestions de mitjans de comunicació no s'ha avançat gaire respecte als compromisos de Beijing 95. Això, sumat a la pèrdua d'importància atorgada al tema fa que el balanç final sigui més aviat negatiu.

Joana Gallego

Vicepresidenta de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya

Les dones i el medi ambient

Pressupostos escassos i poca participació

Segons paraules de Kofi Annan a Nova York en la recent revisió de la IV Conferència de Beijing de l'any 1995, "El futur d'aquest planeta depèn per complet de les dones" i si considerem que bona part del futur i millora de la nostra qualitat de vida està en la preservació del medi, podem donar-li la raó. És cert que les dones, per l'experiència que la pròpia vida quotidiana ens proporciona, adquirim coneixements i pràctiques per gestionar de forma més adequada la preservació del medi ambient, fet a la vegada reconegut pels governs a Beijing, que defensaven la necessitat de "Promoure la participació activa de les dones en la presa de decisions a tots nivells". Però, quina és la realitat? La realitat és que el nostre Govern encara no s'ha pres amb serietat la gran importància i la vinculació que té el medi ambient amb el desenvolupament socioeconòmic, com ho demostra els cada vegada més minsos pressupostos que aprova per al departament de Medi Ambient, i l'aplicació de polítiques i programes que no tenen en compte la participació ni la intervenció de les dones en les decisions.

Maria Olivares

Membre de l'Assemblea de les Dones Verdes

Les nenes

Un canvi de mirada

Una primera lectura global del document ens porta a ser prudents en la valoració, tant pel que fa als assoliments com als obstacles i a una recomanació de la inclusió de criteris qualitatius que n'orientin la mesura.

És cert que s'han incorporat un gran nombre d'alumnes en els diferents nivells educatius però s'ha traduït aquesta presència en visibilitat simbòlica? Existeix una concreció de desitjos i expectatives de les alumnes en els diversos programes educatius? Quina lectura en fa el sistema educatiu del bon rendiment de les alumnes? El mateix podríem dir dels serveis d'atenció a les adolescents i a les seves mares. Quin protagonisme pren l'experiència i l'autoritat de les dones en els dissenys dels seus programes?

Penso que cal sortir de la tradició victimista i defensiva de les nenes per prendre la veu y les necessitats de les dones amb un reconeixement dels seus criteris com a mesura de les noves pràctiques relacionals. Aquest canvi de mirada ens porta a ser més exigents amb alguns dels assoliments, per exemple, les relatives a pràctiques de violència, les actuacions d'alguns serveis socials etc., i, en canvi, a prioritzar i valorar pràctiques culturals que l'experiència i el saber femení han desenvolupat des de sempre en la seva tasca civilitzadora en el món. Els serveis educatius i socials creen desordre quan serveixen a interessos diferents dels seus protagonistes i, ben al contrari, són una font de riquesa quan generen noves pràctiques basades en el reconeixement de l'experiència femenina. Així, aquest canvi de mirada, que situa en un lloc central l'experiència i l'autoritat de les dones, busca també criteris no estereotipats ni homogeneïtzadors. En aquest sentit, el tractament en un mateix paràgraf de la mutilació genital, dels abusos sexuals i del tràfic i l'explotació de nenes amb finalitats comercials, em sembla absolutament fora de lloc. De la mateixa manera que associar la pobresa, les actituds discriminatòries, les pràctiques culturals negatives, etc., en un mateix apartat requereix també d'indicadors qualitatius per analitzar aquest complex entramat. Sinó és així, tot plegat porta a lectures que deformen i confonen la realitat.

Amb aquests comentaris no pretenc negar la importància d'aquestes plataformes ni dels acords que allí es van prendre, ben al contrari, voldria que contribuïssin a la seva valoració.

Asunción López Carretero

Universitat de Barcelona

L'ocupació de les ones

Durant sis dies consecutius (del 4 al 9 de juny de 2000) Les Pénélopes van ocupar les ones, citant-se diàriament amb el públic al Cyberfemmes per fer el seguiment en directe de la sessió especial de l'Assemblea General de la ONU Beijin+5. Emetien per Internet durant una hora, de dos quarts de dues a dos quarts de tres, hora local.

Diversos assumptes van ser tractats, com ara els mitjans de comunicació, els conflictes armats i la violència, la globalització, salut i reproducció, medi ambient, seguretat alimentària i francofonia. Les emissions es feien en francès. L'informatiu internacional (el JT) es realitzava en francès i la versió anglesa es podia trobar escrita al book (part web de la cadena). Les Pénélopes donàvem la paraula a les ONG perquè fessin difusió de les seves pràctiques i lluites. Les intervencions es feien utilitzant la llengua de les interlocutores (anglès, espanyol i francès). Reportatges, declaracions de les participants als carrers i entrevistes realitzades in situ enriqueixen els temes tractats. L'animadora

en feia diàriament una síntesi. També cal dir, que les notícies més rellevants, les opinions sobre les invitades i les qüestions tractades, així com un fotoreportatge de la revista WomenAction2000 podien trobar-se al book quotidià.

Aquesta iniciativa formava part d'una estratègia més global de WomenAction (associació a la qual pertanyen també Les Pénélopes): ser l'únic mitja que cobria correctament l'esdeveniment; un diari amb suport paper i electrònic a la vegada en tres llengües, un diari paper i electrònic especial Àfrica i una emissió diària de ràdio i televisió. Tots aquests suports, degudament arxivats a la xarxa (Internet), van permetre a totes les ONG de participar-hi abans, durant i després dels esdeveniments.

Tothom està d'acord que, habitualment, les conferències de dones obtenen poc ressò per part dels mitjans. Però aquesta vegada, les ONG, disposades a que no tornés a passar i apropiant-se de les noves tecnologies no ho van permetre.

Ha estat una experiència capdavantera.

Joelle Palmieri,

Les Pénélopes

Womenaction: www.womenaction.org

Cyberfemmes: www.canalweb.net/vers/cyberfemmes.asp

Les Pénélopes: www.penelopes.org

[temes emergents i temes submergits]

Els 8 països que han assolit els **INDICADORS D'IGUALTAT**: Suècia, Dinamarca, Finlàndia, Noruega, Islàndia, Holanda, Alemanya i Sudàfrica tenen més del 30% de dones als Parlaments, un equilibri del 100% entre homes i dones en educació secundària i més del 40% de les dones en treballs remunerats. Com a conseqüència de la mundialització el **TRÀFIC DE DONES I NENES** s'ha convertit en una plaga que procura a les organitzacions criminals que s'hi dediquen uns beneficis de 8.000 milions de dòlars. Segons un estudi del Banc Mundial més del 20% de les dones entre 15 i 44 anys perden la vida o la salut a conseqüència de la **VIOLÈNCIA** i els **MALS TRACTES**. Més que pel càncer, la guerra o els accidents de circulació. Mentre a Beijing les dones dels **MITJANS DE COMUNICACIÓ** van organitzar-se al Fòrum d'**ONG** per assenyalar fins aconseguir que figurés com una de les àrees més importants de la Plataforma d'Acció, a Nova York han estat mínims els encontres i els Caucus celebrats sobre aquesta àrea que ha quedat, paradoxalment, sense ressò als mitjans. El 75% dels dos milions de persones que sobreviuen al món amb un dòlar al dia són dones i criatures, per això s'estan impulsant programes de **MICROCRÈDITS**, que ja han donat fruits a països d'Àfrica i d'Àsia, per afavorir l'independència econòmica i la iniciativa privada de les dones més pobres. El Vaticà, omnipresent a Beijing, ha utilitzat una altra estratègia per imposar el veto als **DRETS SEXUALS** i a la **SALUT REPRODUCTIVA** de les dones. Ha fet sentir la seva veu a través de països com Nicaragua, Polònia i Hondures per oposar-se a l'**ORIENTACIÓ SEXUAL**, l'**AVORTAMENT** i la **PLANIFICACIÓ FAMILIAR**, d'acord amb països musulmans com Iran, Pakistan, Algèria, Líbia i Sudan.

Amb el suport de:

